**NN 136/2020 (9.12.2020.), Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-I-2282/2014 i dr. od 3. studenoga 2020.**

# USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

**2621**

Ustavni sud Republike Hrvatske, u sastavu Miroslav Šeparović, predsjednik, te suci Andrej Abramović, Snježana Bagić, Branko Brkić, Mario Jelušić, Lovorka Kušan, Davorin Mlakar, Rajko Mlinarić, Miroslav Šumanović i Goran Selanec, odlučujući o prijedlozima za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti zakona s Ustavom Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.), na sjednici održanoj 3. studenoga 2020. donio je

# ODLUKU

I. Pokreće se postupak i ukidaju se članak 33. stavak 1. točke 1., 2. i 3., te članci 34., 35. i 44. Zakona o Hrvatskom Crvenom križu (»Narodne novine« broj 71/10.).

II. Ukinuti članak 33. stavak 1. točke 1., 2. i 3., te članci 34., 35. i 44. Zakona o Hrvatskom Crvenom križu (»Narodne novine« broj 71/10.) prestaju važiti 1. svibnja 2021.

III. Ova odluka objavit će se u »Narodnim novinama«.

## Obrazloženje

### I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

**1.** Zakon o Hrvatskom Crvenom križu donio je u hitnom postupku šesti (6) saziv Hrvatskog sabora na 18. sjednici održanoj 28. svibnja 2010. Objavljen je u »Narodnim novinama« broj 71 od 10. lipnja 2010., a stupio je na snagu 18. lipnja 2010. (u daljnjem tekstu: ZoHCK).

**2.** Trgovačko društvo PANORAMABUS d. o. o. za promet i turizam iz Zagreba podnijelo je 6. svibnja 2014. prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članaka 33. stavka 1. točaka 1., 2. i 3., te članaka 34. i 35. ZoHCK-a. Predmet se pred Ustavnim sudom vodi pod brojem U-I-2282/2014.

Trgovačko društvo CROATIA AIRLINES d. d. iz Zagreba podnijelo je 22. srpnja 2014. prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članaka 33., 34. i 44. ZoHCK-a. Predmet se pred Ustavnim sudom vodi pod brojem U-I-4773/2014.

Trgovačko društvo AUTOTRANS d. o. o. iz Cresa podnijelo je 8. svibnja 2015. prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članka 33. stavka 1. točke 1., te članaka 34. i 44. ZoHCK-a. Predmet se pred Ustavnim sudom vodi pod brojem U-I-2100/2015.

**3.** Na temelju članka 25. stavka 1. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon) Ustavni sud je od Ministarstva socijalne politike i mladih Republike Hrvatske i Ministarstva zdravstva Republike Hrvatske zatražio očitovanje o podnesenim prijedlozima.

Ministarstvo socijalne politike i mladih dostavilo je svoje očitovanje dostavilo aktom klasa: 011-04/14-01/12, urbroj: 519-01/4-14-2 od 9. lipnja 2014., a Ministarstvo zdravstva aktom klase: 034-01/16-01/08, urbroj: 534-02-1-1/4-16-4 od 9. prosinca 2016.

**4.** Na temelju članka 27. stavka 6. Ustavnog zakona od raspravljanja i glasovanja u ovom postupku izuzela se sutkinja Ingrid Antičević Marinović, te suci Mato Arlović i Josip Leko.

### II. OSPORENE ODREDBE ZAKONA

**5.** Članci 33., 34., 35. i 44. ZoHCK-a glase:

»Članak 33.

Za vrijeme trajanja ‘Tjedna Crvenog križa’, ‘Tjedna borbe protiv tuberkuloze’ i ‘Tjedna solidarnosti’ obvezno će se naplaćivati iznos u korist Hrvatskog Crvenog križa i njegovih ustrojstvenih oblika:

1. na svaku prodanu putničku kartu u međumjesnom i međunarodnom zračnom, željezničkom, brodskom i autobusnom prometu – iznos od 3% cijene karte,

2. na sve poštanske pošiljke u unutarnjem prometu, osim novina i časopisa, iznos od 50% nominalne vrijednosti prve stope mase pisma prema cjeniku usluga javnog operatera,

3. na svaku prodanu kartu za kulturne, zabavne i športske priredbe (koncerti, festivali, kinopredstave, športske utakmice i natjecanja lokalnoga, državnog i međunarodnog karaktera i sl.) – iznos od 3% cijene karte.

Za vrijeme trajanja tjedna iz stavka 1. ovoga članka Hrvatski Crveni križ može organizirati akcije prikupljanja dobrovoljnih priloga i darova.

Članak 34.

Sredstva iz članka 33. ovoga Zakona naplaćuju pravne i fizičke osobe koje prodaju putničke karte, obavljaju poštanske usluge u skladu s posebnim propisima i prodaju ulaznice za priredbe.

Prikupljena novčana sredstva na temelju članka 33. stavka 1. točke 1. i 3. ovoga Zakona uplaćuju se na račun ustrojstvenih oblika Crvenog križa na području na kojem su prikupljena, a sredstva prikupljena na temelju članka 33. stavka 1. točke 2. ovoga Zakona uplaćuju se na račun Hrvatskoga Crvenog križa.

Članak 35.

Propis o načinu obračunavanja i uplaćivanja prihoda iz članka 33. stavka 1. točaka 1. i 3. ovoga Zakona donosi ministar nadležan za zdravstvo uz suglasnost ministra financija.

Obračunavanje i uplaćivanje prihoda iz članka 33. stavka 1. točke 2. uređuje se ugovorom između Hrvatskog Crvenog križa i subjekata koji obavljaju poštanske usluge u skladu s posebnim propisima.«

»Članak 44.

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako ne izvrši naplatu i uplatu sredstava iz članka 33. i 34. ovoga Zakona.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 20.000,00 kuna fizička osoba i odgovorna osoba u pravnoj osobi.«

**5.1.** Članci 1., 2. i 3. ZoHCK-a glase:

»Članak 1.

(...)

Humanitarno djelovanje i rad Hrvatskog Crvenog križa temelji se na odredbama Ženevskih konvencija od 12. kolovoza 1949. godine i to: Ženevske konvencije za poboljšanje položaja ranjenika i bolesnika u oružanim snagama u ratu, Ženevske konvencije za poboljšanje položaja ranjenika, bolesnika i brodolomaca u oružanim snagama na moru, Ženevske konvencije o postupanju s ratnim zarobljenicima, Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata, Dopunskog protokola Ženevskim konvencijama od 12. kolovoza 1949. o zaštiti žrtava međunarodnog oružanog sukoba (Protokol I) iz 1977., Dopunskog protokola Ženevskim konvencijama od 12. kolovoza 1949. o zaštiti žrtava nemeđunarodnog oružanog sukoba (Protokol II) iz 1977. godine, Dopunskog protokola Ženevskim konvencijama od 12. kolovoza 1949. o dodatnom znaku raspoznavanja (Protokol III) iz 2005. godine (u daljnjem tekstu: Ženevske konvencije) te na načelima Međunarodnog pokreta Crvenog križa i Crvenog polumjeseca i rezolucijama Međunarodnih konferencija Crvenog križa i Crvenog polumjeseca.

Članak 2.

Hrvatski Crveni križ u svome radu ostvaruje humanitarne ciljeve i zadaće na području zaštite i unapređenja zdravlja, socijalne skrbi, zdravstvenog i humanitarnog odgoja i zalaže se za poštovanje međunarodnoga humanitarnog prava i zaštitu ljudskih prava.

Posebne obveze Hrvatski Crveni križ izvršava u situacijama oružanih sukoba, velikih prirodnih, ekoloških, tehnoloških i drugih nesreća i epidemija s posljedicama masovnih stradanja ljudi.

Hrvatski Crveni križ uživa posebnu zaštitu i skrb Republike Hrvatske.

Članak 3.

Osnovni ciljevi Hrvatskog Crvenog križa su:

– ublažavanje ljudskih patnji, a osobito onih izazvanih oružanim sukobima, velikim prirodnim, ekološkim, tehnološkim i drugim nesrećama, s posljedicama masovnih stradanja i epidemijama,

– doprinos unapređenju i zaštiti zdravlja, prevenciji bolesti i podizanju zdravstvene i ekološke kulture građana,

– poticanje i unapređenje solidarnosti, promicanje volonterstva i međusobnog pomaganja te socijalne sigurnosti građana.

Ostvarenju ciljeva iz stavka 1. ovoga članka Hrvatski Crveni križ pristupa poštujući prava i slobode svake osobe, neovisno o rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili bilo kojem drugom razlikovnom kriteriju.«

## III. PRIGOVORI PREDLAGATELJA

**6.** Predlagatelji smatraju da su osporeni članci 33., 34., 35. i 44. ZoHCK-a u nesuglasnosti s člancima 3., 5., 14., 48. stavcima 1. i 2., 49. stavcima 1., 2. i 3., 50. stavkom 2., 51. i 68. stavcima 2. i 5. Ustava.

**6.1.** U obrazloženju prijedloga predlagatelj PANORAMABUS d. o. o. iz Zagreba navodi sljedeće:

»Odredbom članka 33., stavka 1., točke 1., 2. i 3. Zakona o Hrvatskom Crvenom križu (u daljnjem tekstu: sporna odredba) propisano je dakle kako su određene kategorije poduzetnika u vremenskom razdoblju od 3 tjedna tijekom kalendarske godine obvezni naplaćivati u korist Hrvatskog Crvenog križa i njegovih ustrojstvenih oblika na svaku prodanu kartu iznos od 3% cijene karte (prijevoznici i organizatori kulturnih, zabavnih i športskih priredbi) tj. na sve poštanske pošiljke u unutarnjem prometu, osim novina i časopisa, iznos

od 50% nominalne vrijednosti prve stope mase pisma prema cjeniku usluga javnog operatera (pružatelji poštanskih usluga). Takva odredba povrijeđuje jednakost koja je kao jedna od najviših vrednota ustavnog poretka Republike Hrvatske i temelj za tumačenje Ustava zajamčena odredbom članka 3. Ustava Republike Hrvatske. Jednakost koja je naprijed navedenim kategorijama poduzetnika povrijeđena spornom odredbom tj. nejednakost koju sporna odredba uzrokuje treba promatrati kroz prizmu odnosa navedenih kategorija poduzetnika i korisnika usluga koje navedeni poduzetnici pružaju. Naime, korisnici usluga koje pružaju navedene kategorije poduzetnika moraju plaćati veću cijenu usluga čime se narušava odnos pružatelja usluge i korisnika usluge koji odnos navedeni poduzetnici, da bi preživjeli na tržištu, moraju njegovati i razvijati te što je moguće više smanjiti cijenu svojih usluga pogotovo u uvjetima ekonomske krize i neimaštine koja trenutno postoji u Republici Hrvatskoj.

Na taj način su navedene kategorije poduzetnika stavljene u nejednak položaju u odnosu na poduzetnike kojima takva obveza nije nametnuta budući takvi poduzetnici ne narušavaju svoj odnos s korisnicima njihovih usluga povećanjem cijene svojih usluga. Naime, postavlja se pitanje zašto navedena obveza nije nametnuta poduzetnicima koji proizvode i prodaju naftne derivate, financijskim institucijama (bankama, osiguravajućim društvima i dr.), proizvođačima duhanskih proizvoda, poduzetnicima koji se bave pružanjem informatičkih usluga ili poduzetnicima koji se bave bilo kojom drugom djelatnošću. Naprijed navedena nejednakost uzrokuje i diskriminiranje poduzetnika na koje se odnosi sporna odredba, što je zabranjeno odredbom članka 14. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske, jer oni nemaju jednaka prava i slobode kao drugi poduzetnici kojima spornom odredbom nije nametnuta nikakva obveza.

Iz svega naprijed navedenog proizlazi kako poduzetnici na koje se odnosi sporna odredba nisu jednaki pred zakonom kao i drugi poduzetnici kojima sporna odredba ne nameće nikakve obveze što je nedopustivo i što ugrožava te povrjeđuje načelo jednakosti pred zakonom zajamčeno odredbom članka 14. stavka 2. Ustava Republike Hrvatske.

Osim što stavlja u nejednak položaj i diskriminira određene katgorije poduzetnika navedena odredba stavlja u nejednak položaj i diskriminira primjerice i korisnike usluga prijevoza u međumjesnom i međunarodnom željezničkom i autobusnom prometu u odnosu na druge koji ne koriste navedene usluge prijevoza. Opće je poznato kako su korisnici autobusnog i željezničkog prometa najčešće osobe koje u svojem vlasništvu nemaju prijevozno sredstvo i to su najčešće osobe koje su slabijeg imovnog stanja od osoba koje u vlasništvu imaju prijevozno sredstvo. Dakle spornom odredbom se osobama koje su slabijeg imovnog stanja nameće obveza plaćanja 3% veće cijene karte dok se osobama koje u vlasništvu imaju prijevozno sredstvo takva obveza ne nameće budući ne postoji obveza plaćanja dodatnih 3% na cijenu goriva i ostalih naftnih derivata. Na taj način su spornom odredbom takve osobe slabijeg imovnog stanja diskriminirane po osnovi imovine budući im njihova imovina tj. imovno stanje ne omogućava kupnju vlastitog prijevoznog sredstva pa moraju koristiti usluge prijevoza u međumjesnom i međunarodnom željezničkom i autobusnom prometu, a korištenjem kojih usluga im se spornom odredbom nameće obveza plaćanja 3% veće cijene karte dok se osobama koje u vlasništvu imaju prijevozno sredstvo, iz naprijed navedenog razloga, takva obveza ne nameće. Tako te osobe slabijeg imovnog stanja nisu pred zakonom jednake kao osobe koje su boljeg imovnog stanja.

Iz navedenog proizlazi kako sporna odredba narušava nepovredivost vlasništa koje je kao najviša vrednota ustavnog poretka Republike Hrvatske i temelj za tumačenje Ustava zajamčeno odredbom članka 3. Ustava Republike Hrvatske kao što narušava i jamstvo prava vlasništva zajamčeno odredbom članka 48. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske. Dakle osobe koje koriste usluge prijevoza u međumjesnom i međunarodnom željezničkom i autobusnom prometu moraju iz svoje imovine, zbog sporne odredbe, izdvajati veći iznos u vremenskom razdoblju od tri tjedna tijekom kalendarske godine dok osobe koje ne koriste takve usluge nemaju takvu obvezu. Na taj način se imovina u vlasništvu osoba slabijeg imovnog stanja dodatno smanjuje. Osim navedenog, sporna odredba nikako nije propisana u smislu odredbe članka 48. stavka 2. Ustava Republike Hrvatske kojom je propisano kako vlasništvo obvezuje i kako su nositelji vlasničkog prava i njihovi korisnici dužni pridonositi općem dobru. Naime, smisao navedene ustavne odredbe je da vlasništvo obvezuje svakoga te da su svi nositelji vlasničkog prava i njihovi korisnici dužni pridonositi općem dobru, a ne samo neki. Naprotiv, smisao sporne odredbe je da općem dobru pridonose oni čije je vlaništvo manjeg obujma tj. oni koji su slabijeg imovnog stanja, a sve iz razloga kako je naprijed navedeno.

Osim navedenog, sukladno odredbi članka 51. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske, u podmirenju javnih troškova bi trebao sudjelovati svatko i to u skladu sa svojim gospodarskim mogućnostima, a ne samo neki i to oni slabijeg imovnog stanja što upravo određuje i propisuje sporna odredba.

Spornom odredbom je narušena i poduzetnička sloboda zajamčena odredbom članka 49. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske budući se spornom odredbom nameće poduzetnicima, na koje se ista odnos, način na koji će regulirati odnos sa korisnicima usluga koje pružaju. Način na koji poduzetnici uređuju svoje odnose prema korisnicima usluga ovisi isključivo o njihovoj odluci koja će u svakom slučaju ići ka tome da korisnicima svojih usluga osiguraju što bolju uslugu uz što manju cijenu te usluge kako bi im se korisnici ponovno obraćali za pružanje upravo te usluge čijom kvalitetom i cijenom će biti zadovoljni. Na taj način se ostvaruje pravi smisao zajamčene poduzetničke slobode. Nasuprot tome, sporna odredba, bez ikakvog valjanog razloga, propisuje i nameće određenim kategorijama poduzetnika način na koji će određivati cijenu svojih usluga čime se ne osigurava svim poduzetnicima jednak pravni položaj na tržištu što jamči Ustav Republike Hrvatske odredbom članka 49. stavka 3. budući postoje brojni poduzetnici koje sporna odredba ne ograničava u ostvarivanju poduzetničke slobode. Spornom odredbom se niti ne potiče gospodarski napredak pojedinih kategorija poduzetnika već naprotiv isti se usporava budući zbog narušenog odnosa s korisnicima svojih usluga poduzetnici koje obvezuje sporna odredba nisu u mogućnosti povećavati broj korisnika svojih usluga niti obujam usluga koje pružaju.

Nije sporno kako se u odnosima poduzetnika i korisnika usluga moraju poštivati propisi koji su na snazi u Republici Hrvatskoj, međutim po mišljenju podnositelja prijedloga takva konstatacija se odnosi samo na propise koji nisu protuustavni, što sporna odredba nikako nije budući je ista protivna svim naprijed navedenim odredbama Ustava Republike Hrvatske.

Ukoliko je tvrorac sporne odredbe smatrao da poduzetničku slobodu može ograničiti pozivom na odredbu članka 50. stavka 2. Ustava Republike Hrvatske treba napomenuti kako za primjenu navedene odredbe Ustava Republike Hrvatske treba postojati potreba zaštite interesa i sigurnosti Republike Hrvatske, prirode, ljudskog okoliša i zdravlja ljudi, koja potreba po mišljenju podnositelja prijedloga

ne postoji. U slučaju kada bi i postojala potreba zaštite interesa i sigurnosti Republike Hrvatske, prirode, ljudskog okoliša i zdravlja ljudi tada bi poduzetničku slobodu trebalo ograničiti svim poduzetnicima, a ne samo nekima.

Obveza je države da sukladno odredbi članka 68. stavka 2. i 5. Ustava Republike Hrvatske potiče i pomaže razvitak znanosti, kulture i umjetnosti te potiče i pomaže skrb o tjelesnoj kulturi i športu. Sada se postavlja pitanje na koji način država čini naprijed navedeno kada putem svojeg predstavničkog tijela donosi zakon u kojem se nalazi sporna odredba kojom nameće da se na svaku prodanu kartu za kulturne, zabavne i športske priredbe (koncerti, festivali, kinopredstave, športske utakmice i natjecanja lokalnoga, državnog i međunarodnog karaktera i si.) obračuna dodatni iznos od 3% cijene karte. Na taj način se ne potiče nego odmaže razvitku znanosti, kulture i umjetnosti te skrbi o tjelesnoj kulturi i športu i to iz jednostavnog razloga. Naime, u vrijeme ekonomske krize i neimaštine koja trenutno postoji u Republici Hrvatskoj velika većina ljudi nema sredstava za osnovne životne potrebe, a kamoli za posjećivanje kulturnih, zabavnih i športskih priredbi. Kada se cijena karte za prisustvovanje navedenim priredbama dodatno poveća istovremeno se smanjuje broj ljudi koji takvu kartu može kupiti, a samim time se smanjuje i broj ljudi koji pokazuju zanimanje za kulturne, zabavne i športske priredbe Smanjenje broja ljudi koji pokazuju zanimanje za kulturne, zabavne i športske priredbe izravno uzrokuje smanjenje prihoda priređivačima takvih priredbi čime se u konačnici izravno odmaže razvitku znanosti, kulture i umjetnosti te skrbi o tjelesnoj kulturi i športu.

Odredbe članka 34. i 35. Zakona o Hrvatskom Crvenom križu su također protivne svim odredbama Ustava Republike Hrvatske navedenima u odredbi točke 111. ovog prijedloga, a iz svih razloga navedenih pod točkom IV.-VII. ovog prijedloga budući navedene odredbe propisuju na koji način će se provoditi protuustavna odredba članka 33., stavka 1., točke 1., 2. i 3. Zakona o Hrvatskom Crvenom križu.«

Predlagatelj PANORAMABUS d. o. o. iz Zagreba predlaže Ustavnom sudu pokretanje postupka ocjene suglasnosti s Ustavom osporenih članaka te utvrđivanje njihove neustavnosti.

**6.2.** U obrazloženju svojeg prijedloga predlagatelj CROATIA AIRLINES d. d. iz Zagreba navodi sljedeće:

»Čl. 34. st. 1. Zakona propisuje obvezu pravnim i fizičkim osobama koje prodaju ulaznice za priredbe, putničke karte i poštanske vrijednosnice da naplaćuju sredstva iz članka 33. Zakona.

Dakle, samo određene kategorije fizičkih i pravnih osoba, su obvezne uplaćivati sredstva iz članka 33. Zakona.

Prema stajalištu podnositelja prijedloga jednako tako neosnovano je obveza mogla biti nametnuta bilo kojoj drugoj pravnoj ili fizičkoj osobi, iz čega je razvidan selektivan i arbitraran pristup zakonodavca uređivanju ove materije. Arbitrarno izdvajanje samo jedne vrste pravnih subjekata kojima se nameće obveza izdvajanja u suprotnosti je s načelima vladavine prava i pravne sigurnosti, kao i s načelom jednakosti pravnog položaja poduzetnika na tržištu. Pored toga, ovakav selektivan pristup, koji nije utemeljen na objektivnim gospodarskim mogućnostima pravnih subjekata, dovodi i do neravnomjernog raspoređivanja tereta javnih troškova, što je u neskladu s ustavnim načelom jednakosti i pravednosti u podmirivanju tih troškova.

(...)

Podnositelj prijedloga ističe da pored svjetske krize niz dodatnih faktora značajno utječe na loše rezultate poslovanja (rast cijena naftnih derivata, povećanje premija osiguranja uslijed terorističkih prijetnji, povećanje cijena usluga u zračnim lukama, itd.), te stoga u posljednjem desetljeću većina svjetskih zrakoplovnih prijevoznika konstantno bilježi značajne gubitke u poslovanju.

Navedeno propisivanje dodatnih nameta Zakonom o hrvatskom crvenom križu može značajno pogoršati i ovako loše rezultate ukupnog poslovanja Croatia Airlines, jer bi to značilo da Croatia Airlines d.d. nema drugog izlaza nego isti namet prevaliti na putnike što bi u konačnici dodatno pogoršalo ionako vrlo lošu situaciju u pogledu popunjenosti zrakoplova i motiviranosti putnika na putovanje zrakoplovom.

Pored navedenog, zračni prijevoz je već sada iznimno opterećen raznim nametima. Tako putnik koji kupi zrakoplovnu kartu za letove Podnositelja prijedloga, pored poreza na dodatnu vrijednost, dodatno plaća i mnogobrojne naknade:

a) naknadu za izdavanje karte (TSC), b) aerodromske pristojbe za usluge zračnih luka: pristojbe za putnički servis, naknade za zaštitu zračnog prometa, naknade za putnike s posebnim potrebama, naknade za unapređenje aerodromske infrastrukture, te c) naknadu Agenciji za civilno zrakoplovstvo RH sukladno čl. 10. Zakona o zračnom prometu.

Prema tome, daljnje propisivanje financijskih obveza zrakoplovnom prijevozniku Croatia Airlines lančano će morati dovesti do daljnjeg poskupljenja zračnog prijevoza, što djeluje nepoticajno kako na građane – putnike, tako i na poduzetnike koji bi eventualno težili ulaganju u društvo u predstojećem postupku privatizacije društva.

Evidentno je da je struktura ukupne cijene zrakoplovne karte Croatia Airlines dosta složena, te izračune navedenih naknada podržavaju složeni i skupi računalni programi (softvvare) čije bi prilagođavanje na novu naknadu predstavljalo dodatan veliki trošak Croatia Airlinesu. Pritom iz dikcije samog čl. 34. Zakona o hrvatskom crvenom križu nije jasno da li se ista naknada obračunava na iznos prevoznine (samu tarifu – prevozninu) ili na ukupni iznos cijene zrakoplovne karte (sa svim naknadama i PDV-om).

(...)

Člankom 33. i 34. Zakona je nejasno definirano tko je to točno obveznik plaćanja sredstava u korist crvenog križa, jer se u članku 33. Zakona kaže da će se isti iznosi 'obvezno naplaćivati...', dok u članku 34. stoji dikcija da isti namet 'naplaćuju pravne i fizičke osobe koje prodaju putničke karte...'

Podnositelj prijedloga ističe da se karte za njegove domaće i međunarodne letove prodaju putem njegovih poslovnica u Republici Hrvatskoj i predstavništva u inozemstvu, ali isto tako i putem razgranate mreže IATA akreditiranih putničkih agencija u Republici Hrvatskoj i inozemstvu.

Pritom Podnositelj prijedloga naglašava da, sukladno etabliranoj praksi u industriji i širokoj mreži multilateralnih sporazuma sklopljenih sa drugim aviokompanijama, druge aviokompanije na svojim prijevoznim dokumentima prodaju njegove letove pod istim uvjetima i po istoj cijeni koju nudi Podnositelj prijedloga, kako u tuzemstvu tako i u inozemstvu. Međutim, uslijed pobijane odredbe Zakona, strani prijevoznici koji u inozemstvu prodaju karte za letove Podnositelja prijedloga, imaju daleko bolju tržišnu poziciju i postaju jeftiniji u odnosu na samog Podnositelja prijedloga jer isti avioprijevoznici nemaju obvezu naplaćivati predmetnih 3% vrijednosti prodanih karata, kao što to pobijane odredbe Zakona nameću Podnositelju prijedloga.

Također valja napomenuti da dio IATA akreditiranih putničkih agencija u inozemstvu prodaje karte Podnositelja prijedloga putem *Interneta,* što lokalnim putnicima omogućava jednostavnu promjenu mjesta kupnje karte, zbog čega je za očekivati da će zbog više cijene karte u Hrvatskoj, putnici iz Hrvatske karte kupovati preko inozemnih *web* stranica.

Nadalje, pobijana odredba Zakona nameće obvezu plaćanja 3% vrijednosti na svaku prodanu kartu samo onim zrakoplovnim prijevoznicima koji imaju registrirana predstavništva u Republici Hrvatskoj, iako još 60 stranih avio prijevoznika prodaje svoje karte posredovanjem IATA akreditiranih putničkih agencija, temeljem posebne autorizacije provedene kroz elektronski sustav izdavanja avio karata. U zračnom prijevozu putnika i robe prema Republici Hrvatskoj sudjeluje još 45 avio kompanija, putem redovnog ili sezonskog modela letenja, od kojih su neke kompanije redovni zračni prijevoznici, a neke niskobudžetni prijevoznici, lako navedeni prijevoznici regularno prodaju svoje usluge u Republici Hrvatskoj i tako ostvaruju prihod, na njih se ne primjenjuje pobijana odredba Zakona.

Sukladno gornjem obrazloženju, karte koje prodaje Podnositelj prijedloga postaju skuplje, a Podnositelj prijedloga nekonkurentan jer se narušava njegova tržišna pozicija u odnosu na inozemne aviokompanije koje lete u Republiku Hrvatsku i nisu opterećene nametom od 3% na svaku prodanu kartu, kao i u odnosu na druge kanale distribucije kao što su IATA akreditirane putničke agencije, te *Internet* prodaja u inozemstvu. Stoga su pobijane zakonske odredbe neodržive sa stajališta usklađenja hrvatskog zakonodavstva s Evropskom unijom u kojoj postoji jedinstveno tržište, te je evidentno da pobijane zakonske odredbe nužno dovode hrvatsku zrakoplovnu tvrtku Croatia Airlines u nepovoljniji položaj u odnosu na evropsku i svjetsku konkurenciju.

Pobijanim člankom 44. Zakona zakonodavac je odredbi članka 33. stavka 1. točka 1. Zakona dao prinudni karakter, propisujući sankciju za slučaj neizvršavanja obveze iz te odredbe. Protivno je ustavnom jamstvu jednakopravnog položaja svih poduzetnika na tržištu (članak 49. stavak 2. Ustava) propisivanje obveza kojima se jedna grupa osoba ili poduzetnika stavlja u neravnopravan položaj u odnosu na druge. Upravo je to učinjeno spornom zakonskom odredbom prema pravnim i fizičkim osobama koje prodaju putničke karte, ulaznice i poštanske vrijednosnice nametnuto plaćanje sredstava iz članka 33. Zakona. Utvrđivanje izvora i načina financiranja određenih djelatnosti od interesa za Republiku Hrvatsku legitimno je pravo zakonodavca, utemeljeno na članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava, prema kojoj odredbi zakonodavac samostalno, u skladu s Ustavom i zakonom, odlučuje o uređivanju gospodarskih, političkih i pravnih odnosa u Republici Hrvatskoj. Međutim, ako je zakonodavac smatrao da je potrebno u interesu cjelokupne društvene zajednice poboljšati uvjete obavljanja djelatnosti Hrvatskog crvenog križa uopće, tada je obveza povećanog izdvajanja za tu svrhu trebala biti propisana za sve gospodarske subjekte sukladno njihovim mogućnostima, što bi bilo sukladno i odredbi članka 51. stavka 1. Ustava ('Svatko je dužan sudjelovati u podmirenju javnih troškova, u skladu sa svojim gospodarskim mogućnostima.').

U stvaranju proračunskih sredstava sudjeluje cjelokupna društvena zajednica, sukladno odredbama članka 51. Ustava, prema kojima je, kako je već istaknuto, svatko dužan sudjelovati u podmirenju javnih troškova u skladu sa svojim gospodarskim mogućnostima, a porezni se sustav temelji na načelima jednakosti i pravednosti.

U stvaranju proračunskih sredstava, sudjeluju, dakle, i sva trgovačka društva, a ne samo arbitrarno određene pravne i fizičke osobe, koje prodaju putničke karte za brodski, zrakoplovni, autobusni i željeznički prijevoz. Stoga se, uz ovako osigurane izvore financiranja, ukazuje neosnovanim višekratno opterećivanje i to samo nekih društvenih subjekata, materijalnim obvezama koje u konačnici imaju istu namjenu, a da istodobno nisu razvidni razlozi zbog kojih se to čini, kao niti jasna i čvrsta mjerila prema kojima se to čini.«

Predlagatelj se poziva i na odluku Ustavnog suda broj: U-I-2441/2001 i U-I-1107/2002 od 12. veljače 2003. (»Narodne novine« broj 28/03.) i predlaže Ustavnom sudu pokretanje postupka ocjene suglasnosti s Ustavom pobijanih članaka ZoHCK-a i njihovo ukidanje.

**6.3.** U obrazloženju svojeg prijedloga predlagatelj AUTOTRANS d. o. o. iz Zagreba navodi sljedeće:

»Osporenim odredbama članaka 33. st. 1. toč. 1, dijela čl. 34. i čl. 44. ZHCK propisan je način i obveza prikljupljanja sredstava za tu svrhu promicanja djelatnosti, između ostalog i uplatom iznosa od 3% cijene svaku prodane putničke kartu u međumjesnom i međunarodnom zračnom, željezničkom, brodskom i autobusnom prometu (čl. 31. st.1. toč.1), koji iznos je svaka pravna i fizička osobe koja prodaje putničke karte (čl. 34. st.1), dužna uplatiti na račun ustrojstvenih oblika Crvenog križa na području na kojem su prikupljena (čl.34. st.2), po prijetnjom prekršajne sankcije – novčane kazne u iznosu do 50.000,00 kn za pravnu osobu, odnosno do 20.000,00 kn za odgovornu ili fizičku osobu (čl. 44.)

... Ovakav prinudan način propisivanja naplate sredstava, u svrhu promicanja djelatnosti Crvenog križa, samo određenim kategorijama gospodarskih subjekta – prijevoznicima, društvima koje obavljaju poštanske usluge i organizatorima javnih manifestacija, protivan je Ustavom proklamiranom jamstvu o jednakom pravnom položaju svih poduzetnika na tržištu iz čl. 49. st. 2. Ustava, kao i ustavnom načelu da je svatko dužan sudjelovati u podmirenju javnih troškova u skladu sa svojim gospodarskim mogućnostima iz čl. 51. Ustava.

V. Predlagatelj, Autotrans d.o.o. trgovačko je društvo koje obavlja djelatnost cestovnog prijevoza putnika u unutarnjem i međunarodnom prijevozu, od osnivanja 1947.g, pa nadalje.

Iz obavljanja tih djelatnosti predlagatelj plaća sve zakonom utvrđene poreze, doprinose i brojna druga davanja, koja u uvjetima gospodarske krize u kojoj se nalazi Republika Hrvatska, u toj mjeri opterećuju poslovanje predlagatelja, da svako dodatno fiskalno davanje ima neposredan i direktan negativan utjecaj na materijalno stanje predlagatelja i njegovu sposobnost osiguranja sredstava za